

Corona

Huberta Wiertsema en Arno Cuppen

Waar gaat het echt om?

Huberta en Arno stonden gepakt en gezakt klaar om naar hun herberg in Le Chemin bij Vézelay af te reizen. Het pakte anders uit.

Half maart. Onze winterstop in Nederland zit er bijna op. Overal staan verhuisdozen, vol met spullen voor een nieuw seizoen aan de pelgrimsweg. We hebben er zin in, ondanks de berichten over het coronavirus.

Tijdens het pakken mailt een eerste pelgrim om zijn reservering te annuleren. Hij vindt het niet verantwoord om op pad te gaan. Wat eerst heel voorzichtig lijkt, blijkt al snel een goede inschatting. Diverse Franse pelgrimsverenigingen besluiten om hun herbergen voorlopig dicht te houden. Ons wachten veel klussen in en om de herberg. Wij willen dus toch gaan.

De ontwikkelingen gaan echter sneller en sneller, ook in ons hoofd. Op de dag vóór vertrek is het ineens helemaal duidelijk: we gaan niet. De gezondheidszorg in de Morvan is beperkt. We moeten vermijden dat wij, als buitenlanders, daarop een beroep moeten doen.

Bizarre vakantie

Daar zaten we dan. In de winter hadden we hard gewerkt aan nieuwe edities (in het Nederlands en het Frans) van de Tour de Vézelay, ons verhaal over pelgrimeren als innerlijke tocht (Reis van Betekenis) en onze inspiratiekaarten (ook in het Duits). Al die plannen lagen in één klap stil.

Toen we dit verhaal begin mei inleverden bij de redactie zaten we nog steeds in Nederland. En als de *Jacobsstaf* bij u in de bus valt, eind juni, is de herberg waarschijnlijk nog steeds gesloten. Het pelgrimsseizoen is dan halverwege. Dit betekent ook: geen *donativos*, wel vaste kosten, terwijl het dak van de schuur hoognodig moet worden gerepareerd. Waar gaat dat heen?

Maar, waar hebben we het over? Wij zijn gezond. Veel families zijn getroffen door het virus. Veel mensen verliezen hun baan of opdrachten. Onze herberg is vrijwilligerswerk. Wij pakten onze dozen weer uit en probeerden intelligent om te gaan met de lockdown. En die bleek ook voordelen te hebben. Na negentien jaar elke dag het ritme van de pelgrims te volgen, konden we nu onze dagen zelf indelen. En na negentien jaar beleefden we ineens weer een lente in Nederland. Zo mooi, zo stil. Een bizarre 'vakantie' tegen de donkere luchten van het onheilspellende corona.

Een nieuwe lente

Ook in Le Chemin was de lente uitbundig. Buurvrouw Anne-Marie stuurde regelmatig foto's. 'Merci! En neem alsjeblieft winterprei en snijbiet uit onze moestuin!' Helaas konden we ook 'onze' zwaluwen niet ontvangen. Alles zat dicht. Zij moesten hun nesten elders bouwen. Vroeger dan ooit liepen de wijnranken uit. Gelukkig trotseerde vriend Nicolas de wegcontroles – en fikse boetes – om te gaan snoeien. In nood leer je je vrienden kennen. De herberg dicht. Wel digitaal bereikbaar. Fijne contacten met pelgrims voor wie de tocht niet doorging: 'Tot volgend jaar! Blijf gezond. Zorg goed voor elkaar.' Uit verschillende hoeken van de wereld kregen we hartverwarmende mails: 'Hoe gaat het met jullie?' Jean-Pierre nodigde ons uit voor een leuk initiatief: Lecheminalamaison.fr, waar pelgrims met elkaar in contact kunnen blij-

De agenda van verleden jaar en dit jaar. Die ene reservering werd later alsnog geannuleerd.

Foto: Huberta Wiertsema

ven. Anna en Andrea uit Italië, ooit bij ons te gast, vroegen of de Engelse editie van onze inspiratiekaarten nog bestaat (ja!), zodat ze thuis hun pelgrimstocht konden maken. De universiteit van Torun wilde onze inspiratiekaarten graag vertalen naar het Pools: 'Juist in het licht van een pandemie is het belangrijk meer aandacht aan de spirituele kant van de Weg te besteden'. Voorzichtig kwamen nieuwe aanvragen binnen: 'Wat denken jullie: reserveren voor een overnachting in augustus, kan dat al?'

Tegelijk leken er tekenen te zijn van nog een lente. Tegen de achtergrond van dreiging en verdriet ontstonden goede, essentiële vragen en gedachten. Wat zegt het coronavirus over hoe wij, mensen, omgaan met de aarde? Hoe houdbaar en zinvol is ons streven naar steeds meer economische groei? Kunnen wij ook intelligent omgaan met onze vrijheid?

Heilig Jaar

Vóór het coronavirus werden ook op de camino de groeicurves enthousiast doorgetrokken, zeker met het Heilig Jaar 2021 in zicht. Massa = kassa! En nu, hoe verhoudt zich de 'anderhalvemeterconomie' tot die volle camino? In Spanje wordt serieus nagedacht om het Heilig Jaar te verschuiven naar 2022. Maar los daarvan: moeten we al die groei en commercie wel willen? Waar gaat het werkelijk om? Wat is echt waardevol, wat is echt 'heilig'?

De crisis biedt een moment van herbezinning, een pas op de plaats, aan de hand van belangrijke waarden van de camino:

- Loslaten van zekerheden: leren vertrouwen op 'de weg', met vallen en opstaan.
- Leven bij de dag: genoeg is genoeg, geen rompslomp of gedoe.
- Belang van betekenisvolle relaties: ontmoetingen, verbondenheid, gastvrijheid en zorg.

Dit kun je al ervaren in een opgelegde lockdown. Die ervaring is nog sterker als je er zelf voor kiest, als pelgrim. Kunnen we dit vasthouden? Ook als onze vertrouwde paden zijn afgesloten?

Nieuwe wegen?

Ja, wij stellen ons deze vragen ook zelf. Vorige keer leidde zo'n bezinning tot het besluit om het drukke, commerciële Saint-Jean-Pied-de-Port te verlaten en een nieuwe herberg op te zetten. En nu? Wij hopen onze winterplannen weer te kunnen oppakken, dat spreekt voor zich. Dit jaar? Komend jaar? De prachtige, stille omgeving van het spirituele Vézelay nodigt zó uit om te pelgrimeren, om te herbronnen.

Tegelijk weten we, natuurlijk, dat dat net zo goed elders en anders kan. Bijvoorbeeld ... in Nederland! Zo maakte Arno jaren geleden een pelgrimstocht vanuit huis naar het graf van zijn moeder. Hij vertrok klokslag middernacht en kwam bij het laatste licht van die winterdag aan bij haar graf. Huberta liep in de winter van 2007 vijftig dagen door Nederland. Elke dag blikte zij terug op een levensjaar. 's Avonds was zij te gast bij pelgrims die vertelden over hun leven na de camino. Onvergetelijke ervaringen. Hoe eenvoudig, betekenisvol en mooi kan pelgrimeren zijn.

Misschien kan deze crisis ons, pelgrims, stimuleren om nieuwe wegen in te slaan. Om vanuit de comfortzone van de drukke, goed uitgeruste camino door te stappen en verder inhoud en vorm te geven aan waar het ons – ieder voor zich en samen – ten diepste om gaat.

Wij wensen u een goede tijd. Blijf gezond. Leef ook nu als een pelgrim. *Buen Camino!* 🍷

*De moestuin, anders
bron van vers voedsel
voor de pelgrim, is nu
een jungle.*

Foto: Bertrand Calvino